

el a zidit basilica din cetate, care a rămas cea mai veche biserică creștină cunoscută la nordul Dunării.

Migratorii, ajunși și pe teritoriul actualului județ Olt, au contribuit la ruralizarea vieții cetăților și la generalizarea obștii sătești agricole și pastorale de străveche tradiție geto-dacă.

În perioada feudalismului timpuriu, pe teritoriul țării noastre începe să se cristalizeze o arhitectură originală bazată pe tradiții și asimilarea creatoare a unor influențe exterioare. Acum au fost ridicate edificii — civile, militare și de cult — cu ziduri de piatră și cărămidă, de mare importanță pentru evoluția ulterioară a arhitecturii românești.

Capitolul „Monumente de arhitectură medievale”, deschis, de asemenea, de o hartă, tratează distinct monumentele de arhitectură civilă și ansamblurile mănăstirești. Abordând monumentele de arhitectură civilă, autorul se referă la curțile domnești de la Brincoveni și Caracal, construcțiile (pivnițe, case domnești, stăreții, chilii) din incinta ansamblurilor mănăstirești Brincoveni, Clocoșiov și Căluș, cula de la Cîmpu Mare și casele boierești de la Morunglav și Strejești de Jos.

Se știe că, în vremea dominației otomane, construcțiile cu scop exclusiv de apărare au fost interzise, iar cele existente au fost dezafectate. De aceea, creșterea rolului de fortificații al ansamblurilor mănăstirești. Ca urmare, sint amplasate în locuri greu accesibile, iar zidurile sint din cărămidă și au o înălțime de 7—8 m. În jude-

țul Olt mai există câteva din fostele mănăstiri: Seaca-Mușetești (1519), Brincoveni (1582—1583), Căluș (1588), Hotărani (1588) și Clocoșiov (1654).

În rîndul monumentelor de artă și arhitectură religioasă sint amintite bisericile din localitățile: Iancu Jianu, Runcu-Grădinar, Șopirlița, Dobrotin, Dumitrești, Simburești, Liiceni-Drăghiceni, Strejești de Jos, bisericile curților domnești din Brincoveni și Caracal, schitul Strehareț-Slatina.

În categoria monumentelor de arhitectură populară au fost incluse: tipul cel mai vechi din județ de locuință țărănească cu talpa așezată direct pe pămînt, cu două sau trei camere; bordeiul — ca locuință semiîngropată; bisericile-bordeie și bisericile de lemn din: Ștefănești-Leleasca (1548—1549 sau 1771—1766), Ibănești-Cungrea (1785), Vitomirești (1795), Cornățelu-Poboru (1806), Aluneșu de Sus—Spineni (1812), Momaiu-Tătulești (1817) și Gojgărei-Topana (1818).

În ultimul capitol, „Arhitectura urbană”, se insistă mai mult asupra istoriei și structurii administrative a orașelor Slatina, Caracal, Corabia și Balș ajungînduse la concluzia că patrimoniul arhitectural-artistic al orașelor județului Olt datează din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

La sfîrșitul lecturii volumului, cititorul simte lipsa unui index al tuturor monumentelor istorice și de artă din județul Olt, cu trimiteri

la paginile unde sint prezentate sau doar menționate.

Dacă avem în vedere faptul că volumul are 62 de pagini de text și 83 de pagini de ilustrație, înțelegem că avem de-a face cu un album al cărui text poate fi un ghid complet pentru cei ce doresc să afle cit mai multe date despre județul Olt și monumentele sale. Cele 132 de imagini — 33 color și 99 alb-negru — ilustrează obiecte și monumente din: Slatina, Brincoveni, Clocoșiov, Caracal, Corabia, Sucidava, Balș, Sprincenata, Romula, Grădinile, Seaca-Mușetești, Căluș, Iancu Jianu, Strejești de Jos, Simburești, Cîmpu-Mare, Rădești-Oprelu, Scornicești, Leleasca, Vlaici-Colonești, Cungrea-Ibănești, Cornățelu, Aluneșu-Spineni, Momaiu-Tătulești, Româna-Oboga.

Rezumatele, în limbile franceză și engleză, fac albumul accesibil și turiștilor străini.

În ansamblu, volumul este o lucrare de bună ținută științifică și artistică și de mare utilitate pentru categorii diferite de cititori. Lucrarea contribuie la îmbogățirea configurației județului Olt înscrisă la loc de cinste pe harta țării, un județ — ca și celelalte — cu un viitor luminos, un prezent în plin avînt și un trecut frămîntat de permanenta luptă a poporului român pentru păstrarea ființei sale naționale, pentru progres și civilizație.

ION GRIGORESCU

Sara Champion, LEXICON ARCHÄOLOGISCHER FACHBEGRIFFE UND TECHNIKEN

Colecția Du Mont, 116, Köln, 1982, 217 p. + 114 fig.

În contextul dezvoltării generale a științei în ultimele decenii, arheologia se află, neîndoielnic, într-un proces de continuă modernizare. Dimensiunile activității de teren dintr-o serie de țări au dus la stocarea unei importante cantități de informații și materiale a căror clasificare, datare și interpretare nu mai pot fi făcute în afara cercetării interdisciplinare. S-au imprumutat astfel o serie de metode din științele fizico-chimice și naturale. În condițiile în care se pune problema reconstituirii unui tablou cit mai exact al lumii antice, utilizarea tehnicilor noi devine indispensabilă.

De la aceste premise, expuse într-o scurtă prefață, pleacă Sara Champion, propunîndu-și abordarea aspectelor actuale ale cercetării preistorice (ediția originală: *A dictionary of terms and techniques in archaeology*, Oxford, 1980). Nu este vorba de un dicționar de preistorie — nu se discută în mod special epoci istorice, culturii sau artefacte, ci accentul cade pe termeni ai cercetării interdisciplinare. Astfel, sint definite pe scurt ramurile rezultate din această colaborare: arheoastronomie, arheobotanică, arheozoologie, etnoarheologie etc. De aici necesitatea abordării unor termeni specifici fiecăreia dintre științele noi care intră în discuție: aerob, anaerob, electron, izotop, timp de înjumătățire, articulație, indice cranian etc.

În ceea ce privește arheologia, sint explicați o serie de termeni, de la cei privind problemele practice ale săpăturii și interpretării stratigrafice, pînă la cei legați de tehnicile antice: prelucrarea pietrei — tehnica lovirii directe

și tehnica lovirii indirecte; decorarea ceramicii — barbotinare, smălțuire; decorarea metalelor — tehnica emailului etc.

Întîlnim de asemenea în *Lexicon* noțiuni ce aparțin deja limbajului uzual al cercetătorului, a căror interpretare autoarea își propune să o aducă la zi: artefact, cultură, acculturație, enculturație, difuzionism. Ponderea principală revine însă metodelor moderne de prelucrare a datelor puse la îndemînă de cercetarea de teren: datare cu kalium-argon, arheomagnetism, analiză spectrală, analiza spațiului, analiza izotopilor plumbului etc.

Desigur, dincolo de clasificarea artificială, alfabetică, este dificil a ordona toți termenii după criterii tematice, și nu ne-am propus să epuizăm aici lista acestora, ci doar să semnalăm câteva aspecte.

Mare parte din articole sint însoțite de ilustrații care, bine selectate, facilitează explicația: grafice, spectre, artefacte, aspecte de săpătură, schițe care țin de arheologia experimentală. Atunci cînd este cazul, se indică lucrarea sau lucrările de referință în legătură cu problema respectivă. Autoarea și-a cules informațiile, după cum o mărturisește în prefață, din materiale publicate în întreaga lume, în ideea creării unei imagini cit mai complexe. La sfîrșitul cărții este prezentată, pe probleme, o impresionantă bibliografie.

Lexiconul Sarei Champion se înscrie în lungă serie a preocupărilor pentru aplicarea tehnicilor moderne în cercetarea arheologică, urmînd unor sinteze de prestigiu dintre care se cuvin amintite lucrarea publicată de D. L. Clarke (*Models in archaeology* London, 1972) și

capitolele redactate de H. J. Eggers și H. G. Niemeyer în *Enzyklopädie der Geisteswissenschaften*, München, 1974. Volumul de care ne ocupăm este mai apropiat de ultima lucrare dar, prin marea diversitate a termenilor pe care-i explică evident diferit. Trebuie de asemenea pomenite aici inițiative asemănătoare în literatura noastră de specialitate: *Dicționarul de istorie veche a României*, București, 1976, sub redacția prof. D. M. Pippidi precum și, în special, *Dicționarul enciclopedic de artă veche a României*, București, 1980, publicat de Radu Florescu și colab.

Afluxul de metode noi și, nu în ultimul rînd, lucrările voluminoase care explorează secțiuni determinate ale vastului evantai de probleme cu care se prezintă azi arheologia fac extrem de utile prezența și folosirea unei lucrări de genul celei la care ne referim. *Lexiconul* permite o informare rapidă iar, din punctul de vedere al cercetătorului, trimite în mod competent la bibliografia necesară. În virtutea ideii că pentru a cunoaște o știință trebuie să-i stăpînești foarte bine codul, cartea este un ajutor prețios pentru specialistul în curs de formare. Sigur că utilitatea *Lexiconului* sporește în măsura în care se pune și problema abordării interdisciplinare a cercetării și a folosirii metodelor celor mai moderne.

Dacă pentru informare generală lucrarea Sarei Champion merită a fi măcar răsfoită, pentru specialist este un util punct de plecare, prin bibliografia ce o conține, pentru punerea la punct a unei strategii în cercetarea unei teme concrete.

DANIELA MARCU